

TOMAŽ POKLUKAR

BELE ZVEZDE

Ah, če bi videlo v njegovo sree, kako se jih veseli in kako jih gleda brez zavisti! Priletele bi k njemu, se igrale z njim in mu zobale z roke.

Hlapec je spletel veliko butaro in jo naložil na ramena. Dolge leskove palice je povezal, jih prepletel z bršljanom, a tiso, brinjem, božjim drevcem, drenom in dišečo travo. Pod vrhom je navezal še venec najlepših rumenih jabolok.

»Ali mu bo hudo, če mu bom vzel butaro?« je premišljeval Matevž.

Sklepal je, da bi ga morda bolelo in da bi bil užaljen. Zato se je odločil, da bosta nosila skupaj. V cerkvi pa jo je le odložil v svojih rokah, zakaj spodobilo se, da je tudi butara v rokah fanta iz rodu Andraževih. Ne, pobožnjak ni bil Matevž ali kaj podobnega, v teh stvarih pa je bil natančen. Ne spodobilo se, da bi bila les in zelenje, ki ju prinesel v cerkev v čast božjo in ki ju boš zataknil pod streho, da bi sv. Florijan varoval domačijo ognja, v rokah plačanih najemnikov!

Oče, ki je sedel v klopi z oljčno vejico, je bil ponosen na svojega fanta. Hvalil je Boga, da mu ga je vrnil takšnega, kakršnega si je želel. Tri očenase je zmolil za rajnega Cirila, potem pa je priporočal Matevža, da bi bil zdrav in srečen.

To je dobro opazil, da fant ni več tako voder kot je bil lani o počitnicah. Takrat je hodil na pošto in se vračal dobre volje, letos pa mu dekline ne piše več. In Matevž je ni niti enkrat omenil. Ali sta šla narazen? Kako bi se moglo najti dekline, ki bi razžalila njega. Matevž! Morala se mu je zgoditi krivica, sicer bi bil bolj vesel; ali pa bi se vsaj zanimal za druge. Bodi kakor koli. Čas bo prinesel svoje, samo Bog daj, da bo žena, ki jo bo pripeljal k hiši, dobra in zdrava.

V velikem tednu se je Matevž posvetil vrtu pod hišo. Dejal je, da je veliko premajhen in da mora biti v njem prodora za toliko zelenjave, da bo pri hiši dovolj solate in rožnatega zelja vse do

svečnice. Tudi o topli gredi je govoril in o shrambi za zelenjavo, kar bo treba pripraviti čez poletje za prihodnjo zimo in pomlad. Za zdaj se je zadovoljil s tem, da je povečal površino vrta in postavil novo ograjo. Na veliki petek sta jo pobarvala s hlapcem s travnato-zeleno barvo.

Ko se je v izbi preoblačil, da bi odšel v vas, je zagledal pri oknu prvo cvetje na drevesu. Toplota je razganjala rdeče popke marelične vejice, ki se je stiskala k steni; nekaj se jih je že odprlo. S kakšnim veseljem ji zdajle poklicaj Majdo, da bi ji pokazal nežno cvetje, ki bo vabilo čebelice in začelo snovati sočno, oranžasto sadje. »To je tvoje in moje drevo,« bi ji rekel, potem pa bi se naslonila na okno in gledala na posejane njive, prek njih na vas in od tam proti Kozjaku z drobnimi hišami v rebri.

Na razglednico s pomladno pokrajino je napisal voščilo za praznike in stekel po klancu navzdol. Rad bi ji poslal dolgo pismo, toda pismo za veliko noč bi moralo biti veselo. Takšnega pa ni mogel pisati in tudi ni smel.

Spustil je razglednico v poštini nabiralnik in krenil v cerkev, da bi obiskal božji grob. V votlini je bilo vse polno oljnatih svetilk, rdečih, rumenih, modrih in oranžastih. Dišalo je po nageljnih, rožmarinu, pelagonijah, fuksijah in

drugem cvetju, ki so ga nanosili dobri ljudje s svojih oken. Ljudje so klečali in molili, potem so poljubljali rane Križanega, pridajali nekaj drobiža na krožnik in odhajali. Tudi Matevž je storil tako.

Bil je topel pomladanski večer. Matevžu je krulilo po želodez; mikalo ga je, da bi stopil v gostilno in si naročil kruha in sira, toda danes je veliki petek. Samo prežganko je použil ob desetih in ničesar drugega.

Oglasil se je pri Petračevem Jožetu, ki gospodari s cerkvenimi možnarji že odkar pomni.

»Jože, kako je s smodnikom?«
»Nič manj ga ni kot lani. Grmelo bo, da se bodo z vrhov Kozjaka ozirali na našo faro!«

Matevž mu je odrinil petdesetak.

»Polovica je za smodnik, kar pa bo ostalo, naj bo za dobro voljo zate in za tvoje pomočnike. Samo to glej, da ne bo nesreče!«

Potem je stikal po trgovini, da bi kupil piruhov. Kaj prida ni dobil; vsaj za mater in Ančino otroke, ki bodo prišli na velikonočni ponedeljek, bi rad dobil pomaranče, kakršne je videl v Ljubljani. Te tu zgoraj pa so bile suhe in drobne; jih bodo pa zato splavarjevi in viničarjevi tem bolj veselili!

V soboto popoldne, ko so fantički raznašali tleče drevesne gobe, ki so jih

pržgali pri blagoslovljenem ognju, in ko so pri vsaki kmetiji zakurili kres, so se glasili tudi možnarji. Na klancu nad cerkvijo je grmelo; stari so hvalili umetnost Petračevega Jožeta, otroci pa so po vsakem gromu za hip prebledeli in se takoj za tem spet smehljali. Po hišah je dišalo po gnjati in poticah; dobrote so mikale in dražile ljudi, ves nos jih je bil poln, toda že je bil post.

Matevž si je prižgal prvo praznično cigareto. Ko je zvonilo poldne, so se umaknili zadnji delavci z njiv. Tudi ognji so že degoreli; le tu pa tam se je še dvigal bledikast dim proti nebu. Iz gozda se je oglašala kukavica. Tam so se svetilele redke zelene bukke, med njimi pa si opazil tudi belino divjih češenj. Sadovnjaki v vasi so žareli v belordečkastem cvetju in polje je razkazovalo svoje blagoslovljene preproge; ozimino, ki se je vidno potegnila in golo dobro prst, v kateri klije semena. Zadržala je pomlad, vsa župnija z ljudmi in z zemljo je zadržala v pričakovanju praznika.

Matevž je gledal za materjo, ki je nosila košaro dobrot k blagoslovu. Od fare je prihajala slovesna pesem velikonočnih zvonov. Dolga zastava je plapolala z zvonika nad cerkveno streho. Zdal pa zdaj se je pokazal na griču dim, v naslednjem trenutku pa je že zagrmelo. Vse je bilo veselo, samo tički so se preplašeni spreletavali.

57.

V kotu tretje sobe sta bili postavljeni dve ležišči na ladijski način, to je eno vrh drugega. Na tleh je ležala medvedova koža. Ob posteljah je stal manjši zaboj, na njem pa sveča.

58.

Na mizi sem našel knjigo. Bila je odprta, zato sem jo brž začel prebirati. Spoznal sem, da je to dnevnik neke ekspedicije, ki je z letalom prispela v te kraje. Toda kje se ti ljudje sedaj nahajajo?

Jordan Jovkov:

Sanjač

Bojanov dvigne glavo in pogleda v zgornji del okna. Ničesar ni bilo videti. Močno pretrese zastor. Hipoma nekaj črnega udari ob steklo, odskoči in izgine brez najmanjšega šuma.

»Tu je!« vzklikne Vera. »Netopir! Netopir je bil!« Zares, netopir je bil. Naredil je nekaj krogov skoraj do stropa in znova zadel ob šipo. Bojanov je stopil na mizo. Vera je držala svetilko. Zasliši se oster in piskajoč glas, kakor da je začela miška.

»Ujel sem ga!« vzklikne Bojanov in stopi z mize.

»Ah, gospod Bojanov, kako ste neustrašni!« vzklikne gospa Lozeva, gledajoč luskava krila, ki so motela izpod Bojanovljevih prstov.

»Moj Bog, saj to je prava miš, bogme da. Vera, stran, ti pravim! Ah, gospod Bojanov, kako ste neustrašni!«

»A, kaj bi se bal. Koliko sem jih že ujel!« Nenadoma pa Bojanov zastoče. Netopir ga je bil ugriznil, toda Bojanov ga ni vrgel od sebe ali pokazal na zunaj, da ga boli. Toda Vera je dobro opazila spremembo na njegovem obrazu.

»Ali vas je ugriznil?«

»Ne, ne! Malenkost.«

Hotel je prijeti netopirja tako, da bi ga ta ne mogel doseči z ostrimi zobmi. S prsta mu je začela curkati kri.

»Kri!« zavpije Vera. »To vas je pa hudo ugriznil.«

Mali oglasi

Službe

Dobe:

Služkinja

se sprejme takoj za vsa hišna dela. - M. Ravtar, delikatna trgovina, Stari trg št. 19. b

Sobe

Oddajo:

Soba

prtična, primerna za pisarno v Kolodvorski ulici se takoj odda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »300« št. 922.

Istejo:

Mesečno sobo

za takoj, išče uradnica. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Sredina mest.«

Glasba

Piano

samo dobro ohranjen - kupim. Ponudbe z navedbo znamke na upravo »Slovenca« pod »Piano« št. 923.

Živali

Kravo

brej, dobro mlekarico - prodam. Pod jezami 17.

Prodamo

70 cementnih obrobkov masivnih, metrske dolžine, napredaj. - Wohinz, Glince XV, št. 6, poleg mešč. šole na Viču. 1

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu »NAŠ ČAJ« od Kmetijske družbe.

Lepa samska soba

s kaudem, posteljo itd. za 3900 lir napredaj. - Kauč eventualno posebej napredaj. - Trilek delavnica Susteršič, Bleiweisova 13 (Figovec, levo dvorišče.)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Kupimo

Za mačje kože

plačamo dobro ceno, kupujemo tudi kože domačih zajcev, samo velike, sime. ROT, krznarstvo, Mestni trg 5. (k)

Suhe

gobe

kupujem proti takojšnjemu plačilu A. PAULI, Sv. Petra c. 38

Avto-motor

Motocikel

200 ccm in dvosedezem DKW avto, prodam. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ekonomične« št. 928.

TEL. KINO MATICA 22-41

DVA FILMA DNEVNO:
Ob delavnikih ob 14.30 »Ciganska ljubezen« ob 16.30 in 18.30 »Anuška« - Ob nedeljah in praznikih ob 10.30 »Ciganska ljubezen«, ob 14.30, 16.30 in 18.30 »Anuška«

Giganska ljubezen odlični igralci: Madeline Sologna, Jean Gallant Dramatična vsebina, petje, ples. Ciganski orkester in zbor!

Anuška nepozabna Dunja - Hilde Krahel v glavni vlogi! Film pograbi in dekorira! Dunajski valčki, stare pesmi in ples! - Drama lepega, plemenitega dekleta.

KINO KODELJEVO TEL. 41-64

Krasna filmska umetnina v stilu »Prve žene«

»Serenada«

W. Jannsen - Hilde Krahel, režija Vilij Forst

Globoka ljubezenska drama

»Duša se vrača«

Katalin Karady - Antal Pager

Prvovrsten sporedi v filmih slajna glasba

Predstave: nedelja 14.30 in 17, delavnik 17.30

TEL. KINO SLOGA 27-20

Veliko zgodovinsko delo

»Angleški kralj ne plača«

s najboljšimi umetniki: Osvaldo Valenti, Andrea Cecchi, Silvana Jacobino in dr.

Predstave od 14.30 ure dalje - Konec ob 20.15.

TEL. KINO UNION 22-21

Komedija za smeh in kratek čas

»Nezvesti soprog«

V glavnih vlogah: Hans Moser, Lucie Englisch, Theo Lingen in drugi komiki...

PREDSTAVE

ob delavnikih ob 16 in 18.15; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in ob 18.30

Prvenstveni juniorski turnir

I. Juniorski nagradni turnir namiznega tenisa za prvenstvo Ljubljane. Po daljšem presledku prireja S. K. Mladika turnir v namiznem tenisu, tokrat samo za juniorje, zavedajoč se, da je mo in napredek vsakega športa v pretežni večini odvisen od števila in kvalitete naraščajo. Za to tekmovalno vlada že sedaj veliko zanimanje ker se je ta pomena športa začela v zadnjem času pri nas smotrno gojiti. Na sporedu bodo tekmovalja moštve, dvojice in posameznikov. Vse ljubitelje bele žogice vabimo, da posejeto to zanimivo tekmovalje, s katerega, upamo, ne bodo šli razočarani. Vstopnina bo propagandna.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

Umrla nam je naša zlata, nepozabna soproga in mama, gospa

Cecilija Bevk roj. Keber

Pogreb bo v petek, dne 12. t. m. ob 2.30 popoldne iz Zal. k Sv. Križu.

Ljubljana, Gorizia, Medana, dne 10. februarja 1943.

Zalujoče družine Bevk in Keber

Umrla mi je dne 11. februarja 1943 po kratki in težki bolezni, previdena s svetimi zakramenti moja srčno ljubljena žena, sestra, teta in svakinja, gospa

Antonija Hren roj. Demšar

Pogreb bo v soboto, dne 13. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz Zal. kapele sv. Antona k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. februarja 1943.

Zalujoči soprog IVAN HREN, krojaški mojster in sodbine DEMŠAR, DULAR, KRANJC in BALOSZ.